

Слободан Самарџић

Мера самоодбране

Читајући интервју драмског писца Душана Ковачевића, човек би помислио да се некаква снажна а подземна Србија припрема за рат. Као да су власти изгубиле све конце контроле, посебно у политици одбране, а у празан простор упадају бројни и добро организовани пучисти спремни не само да насилно преузму власт, него и да поведу државу у нови рат, ваљда за ослобођење Косова и Метохије. Јер, порука и панични крик овог интервјуа јесте – избећи рат по сваку цену.

Насупрот ове квазидрамске фикције, данас у Србији имамо режим чврст као у деведесетим годинама, који гвозденим руком држи под контролом све области јавног живота, уз битну разлику да га највише подржавају, подстичу и хвале страни, западни актери. Слично као и деведесетих имамо вишестраначки систем са хегемоном странком, која располаже апсолутном моћи у држави и нема обавезу да се као пијан плота држи Устава и закона. Тајна успешности и прихватљивости ове политике у западном политичком свету је њена спремност да „решити“ питање Косова и Метохије, врло једноставно и ефикасно – одричући се од њега.

Пошто је активном политиком предаје Покрајине Албанцима актуелни режим привео посао до самог краја, његов челник отвара јавну дискусију о питању Космета. Прво здраворазумско питање гласи: зашто сада а не на почетку свог деловања, 2012. године, када је Србија још имала одређени утицај у српским деловама Покрајине и када су и опоненти предавања Косова имали неку јавну шансу. Од тада је режим повукао велики број потеза у корист албанске независности, а јавне дискусије се сетио тек када је остало још само да се предаја потпише и формализује. Разлог ове иницијативе није ништа друго до покривање своје историјске одговорности фингираним мишљењем „паметне Србије“ о оправданости ампутације дела државне територије.

Ковачевићев ветар у леђа Вучићу није неуобичајен у данашњем политичком и културном простору Србије. У њему преовлађује менталитет опозиционе мимикрије која пада увек када пред западним прегаоцима на Балкану треба поклонити идолу Европске уније. Када се на власти обрела коалиција из деведесетих (2012), али под другим политичким стегом, многи заступници „европске Србије“ схватили су да ће управо та политичка гарнитура бити спремна да до краја изврши налог западне политике, најчистије изражен у десет тачака А. Меркел (август 2010). И да ће они то учинити и боље и ефикасније од претходних фаворита, Тадића и демократа. Овај помодарски и користољубиви прозападни страначки и цивилни погон био је заљубљен у Европску унију а добио Вучића. Али, не треба постављати питања када се ситуације интензивира.

Душан Ковачевић у свом интервјуу дајући подршку Вучићевој иницијативи само је поновио *credo* ове већ виђене идеолошке конструкције. Дакле, само дијалогом до решења косовског питања, и то дијалогом на трагу Вучићевог „начела прагматског компромиса“ и

платформом по којој „нико не треба да буде велики добитник“ (ваљда ни велика Албанија). У складу са тим, „избегавање рата треба да буде црвена линија у дијалогу“. Све позната фраза до фразе. А онда, канонада против присталица рата, оних који се у пишчевој квазидрами спремају за пуч.

Овакво упрошћавање проблема запрепашћујуће је неинтелигентно. Али, није ни могло да буде паметније када је аутор дао себи задатак да осмисли једну најобичнију политичку смицалицу. У ту сврху он се служи манихејском поставком о рату и миру као априорном злу и добру, чему следи његово својеволно диференцирање несуђених учесника у јавној дебати – зли белицисти и добри пацифисти. Пошто су у прошлом веку Србију водили ови први (шест ратова), овај век треба да припадне другима. Где би нам крај био да је Вучић живео у време Балканских ратова и поживео читав век. У наредном бисмо могли и без њега. И тако даље, и у прошлост и у будућност. Једна аисторијска пројекција заснована на слици „реалности“ какву нам натурају прави, реални прагматици.

Емпиријски гледано, од 2000-те године Србија се не налази ниукаквој ратној ситуацији. Своје проблеме граница, а они су, како и Ковачевић наводи, бројни, она и треба и може да решава мирним средствима. Али, нема ничег бесмисленијег од онога што нуди један драмски писац – да се свима, и opakима и мање opakима, унапред стави до знања „да је избегавање рата црвена линија у дијалогу“. И противник и непријатељ ово ће нужно схватити као унапред укалкулисани пораз Србије, тј. као политику – извол`те, узимајте све оно што сматрате својим.

То није компромис (најмање „прагматски), него „решење“ (врло прагматско). Исто оно које је Марти Ахтисари изрекао на јединој од сесија преговора са Албанцима почетком 2007. године: мене не интересује компромис већ решење. И није основни проблем што је јадан програмирани „посредник“ у преговорима манифестовао своју ароганцију и дипломатско насиље. Проблем је тај што је у међувремену, почев од септембра 2010. године, наша политичка класа и њена повлашћена културна елита почела да интериоризује овај колонизаторски став све до најновијих знакова да косовско питање треба „решити“ што пре.